

Ringkøbing – beretninger fra maj 1945

Fra bogen "Fem lange år – beretninger fra Ringkøbing under besættelsen" udgivet af Bollerups Boghandel.

Af Bent Kloch Larsen:

Om aftenen den 4. maj, da vi havde spist, skulle min far som sædvanlig pejle sig ind på Daventry-senderen for at høre nyhedsudsendelsen fra London. Midt i den sædvanlige syden og kogen af tyske støjsendere, lød så befrielsesbudskabet. "I er verdens frieste drenge!" sagde min far. Pludselig var alt kaos. På få minutter var Nygade fyldt af mennesker, som omfavnede hinanden. Det virkede meget mærkeligt at se voksne mennesker græde af glæde. Man var dog lidt betænkelig ved et par bister udseende tyske soldater, som med gevær på skulderen demonstrativt afpatuljerede gaderne.

Næste dag i skolen holdt overlærer Bøgner en magtfuld tale, og så fik vi fri!

I 1945 var Ringkøbing en by, hvor så at sige alle mennesker kendte hinanden. Stor var overraskelsen, når man den 4. – 5. maj så folk, man kendte, med det rød-hvide-blå armbind på. De var altså frihedskæmpere og blev genstand for vor hæmningsløse beundring.

Af Jens Stadil Toft – beretning fra Frøslevlejren.

Om aftenen den 4. maj kom fredsbudskabet endelig. Det blev hurtigt kendt over hele lejren, og spændingen var stor; hvad ville der nu ske? Den tyske vagttjeneste blev strengt opretholdt hele natten. Om morgenen den 5. maj var der travlt overalt. Den danske forvaltning med kaptajn Digmann i spidsen havde allerede det hele klarlagt og aftalt med den tyske lejrkommendant om lejrens afvikling. Der blev hejst en flagstang, som den danske forvaltning havde fremskaffet. Lidt før kl. 12 tog alle fanger opstilling ude på pladsen foran hovedtårnet. Kl. 12 ringede rådhusklokkerne gennem de store højttalere, der var flyttet op i tårnet, flaget gik til tops, hvorefter Kong Kristian den Tiendes tale til det danske folk kom. Vi blev nu bekendt med, at vi var frie borgere. Det var en uforglemmelig oplevelse.

Af Alf Hansen (Modstandsmand).

Både før og efter tyskernes besættelse af Højskolehjemmet, holdt vi til i "Port Arthur", som var et hobbyrum, der lå i den nordlige gavlen ovenover den store sal i Højskolehjemmet.

Således sad vi også den 4. maj om aftenen med hele vort arsenal fremme, og naturligvis var også vort alarmsystem i funktion. Så kom det længe ventede, glædelige budskab, at tyskerne havde overgivet sig. Vi råbte hurra og opførte os nok lidt fjollet, og da en af os skulle nedenunder, fandt han det unødvendigt at sætte alarmerne i funktion igen. Det medførte, at pludselig stod Boutrup, værten på Højskolehjemmet og Lasses far, i døren til "Port Arthur". Han har nok villet forhøre sig, om vi også havde hørt den glædelige meddelelse. Men da han så alle de våben m.m., der var over det hele, blev han helt hvid i ansigtet, vendte sig om og gik igen uden et ord. Det har sikkert været en overraskelse for ham, at hans egen søn på kun 18 år og alle hans kammerater havde været blandet ind i den slags. Og sådan sluttede krigen for vort vedkommende.

Af Bent Bågøe Anthonisen

I en lille by som Ringkøbing, hvor alle dengang kendte alle, kan det være meget svært at holde noget hemmeligt. Ved befrielsen den 5. maj blev det åbenbart for alle, hvem der var med i modstandsarbejdet og hvem, der var lederne. Dette var meget overraskende for mange. Således vidste ofte den nærmeste familie, nære venner og arbejdskammerater ikke noget om gruppemedlemmernes illegale arbejde.

Det lykkedes H. Bork-Larsen efter flere og forsigtige samtaler at opnå kontakt med den tyske kommandant og dennes nærmeste foresatte, og lave en forhånds aftale gående ud på en rolig afvikling i det øjeblik, kapitulationen måtte indtræde.

I slutningen af april og i begyndelsen af maj var der ankommet ca. 2.000 tyske flygtninge til Ringkøbing – hovedsagelig fra Østpreussen, Danzig og Pommern.

Da kapitulationen var en kendsgerning, opsøgte Bork-Larsen den tyske kommandant, som indgik ved sit æresord løfte om at holde sine styrker inden døre, og han garanterede ro og orden hos både flygtninge og egne tropper.

Alt i alt var der den 5. maj om morgenen samlet en styrke under ledelse af H. Bork-Larsen og Knud Th. Møller på 492 mand + staben. Af denne styrke var de 60% bevæbnede med engelske våben og sprængstoffer.

Disse knap 500 bevæbnede mænd fra modstandsbevægelsen på Ringkøbing-egnen fik stor betydning. De var sammen med den hurtigt gendannede politi en vigtig myndighed.

